

TARTU TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI ÕPILAS- PERE HÄÄLEKANDJA

Nr. 10.

14. märts 1933.

V aastakäik.

Väljaandja: Tartu tütarlaste gümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abi: E. Jaska. Tegev toimetaja: A. Hurt. Toimetuse liikmed: L. Juksaar, E. Kippasto, T. Linde, H. Puusepp, L. Raba. Talituse juhataja: V. Käppa. — Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T. T. G.“ ilmub iga kuu 1. ja 15. päeval, välja arvatud õppetöö vaheajad. Tellimishind: aastatellijaike 20 senti number, üksiknumbritel tellijaike à 25 senti.

T. T. G. Õpilaspere VI aastapäeva erinumber.

Õpilasperele!

Ela ja õitse! Nende sõnadega tahaksin Õpilasperet õnnitella ja tervitella täna ta aastapäeval. On põhjust omada pidutuju ja rõõmuelamust. Minevik õigustab seda täiel määral. See, mis on tehtud, kõneleb õpilaste eneseotsimisest, eneseleidimisest ja eneseteostamisest.

Elav teotsemisind on kandnud meie Õpilasperet seni ja kannab praegu. Pole mingit põhjust kahelda, et see sünnib tulevikus veel suuremal määral. Ise midagi olla ja ise midagi teha, oi, see on palju väärt, see veel annab elule ja noorusele sisu ja mõtte, teeb kuidagi sisemiselt rikkamaks. See kasvatab enesetunnet ja iseteadvust. See hävitab kõik takistused ja tõkked, avab paljude võimaluste, ise imede väravad.

Seepärast julgelt edasi! Edasi tulevases töös ja teos isetegevuse tähe all.

Tartus, 14. III 33.

J. ROOS,
T. T. G. juhataja.

Õpilaspere aastapäevaks.

Päike vaatab lumele näkku. Lumi ei suuda seda välja kannatada, sätendab, särab ja muutub veeks. Seda kõike teeb märtsikuu-päike ja toob kevade loodusesse.

Noorus vaatab elule näkku. See vaade muudab elu tuleks ja tööks. Seda kõike teeb julge noorus ja toob rõõmu ning vaimustust inimhingedesse.

Meie kooli Õpilaspere! Soojendav ning valgustav tuli ja peatamatu teotsemisiha tiivustagu sind täna su aastapäeval ja tähistagu su tulevast teed!

Tartus, 14. III 33.

GERDA VIRKS,
T. T. G. Õpilaspere vanem.

T. T. G. Õpilasperele ta 6. aastapäevaks.

T. T. G. Õpilaspere ja temale alluvate õpilaskoondiste ning organite elu on enam-vähem stabiliseerunud. Seepärast näib vahest pealiskaudsele kõrvalseisjale, et pole enam seda särtsu ega lõõma, mis olid aastad tagasi. Tegevuse määritlused ja suunad on kindlaks kujunenud ja töö jõudub tasavägiselt, ettevaatlikult, kuid pidevalt.

Uut, üllatavat midagi juure haarata on kaunis raske: Ameerikaid avastada — ega need näpu otsast võtta olegi. Jaoti nakatab raske argielu massendav meeleolu vanemate inimeste kaudu ka noori. Sellestki võib-olla teatav tagasihoidlikkus ja inertsipuudus.

Ometi mis on tehtud, sellel on olnud tuuma. Uisapäisa jooksude-aeg näib olevat seljataga.

„T. T. G.“ — Õpilaspere häälekandja — tervitab Õpilaspere ta 6. aastapäeval ja soovib, et senine järjekindel ja tasakaalukas töö kestaks edasi. Ühtlasi aga näeks heameelega, et otsingute-teed ei satuks ummistusse, vaid et need hoiaks lahti, mille kaudu võidaks järkjärgult edasi nihkuda uute tegevusmaade viljakamale pinnale.

Tartus, 14. III 1933.

AUG. RAUD,

„T. T. G.“ toimetaja.

T. T. G. Õpilaspere valitsus:

istuvad: Õpilaspere vanema abi L. Päärend, Õpilaspere vanem G. Virks, dir. J. Roos; seisavad: ringidejuht A. Hurt, korralvur N. Vaat, valitsuse sekr. K. Triik, haridusejuht H. Valdin ja laekur M. Kimmel.

T. T. G. Õpilaspere esinduse ja valitsuse tegevusest 1932./33. õ.-a.

T. T. G. Õpilaspere 28-liikmeline esindus (igast klassist 2 esindajat) algas oma tegevust 3. septembril 1932. a. Esinduse juhatajaks valiti Laine Koni (Vc), abiks Maie Kimmel (IVb), sekretäriks Elsa Toom (IVc), esimeheks abiks Linda Juksaar (Va) ja teiseks abiks Elsa Matsen (IIIa). Kohtunikeks valiti: Aino Elevant (IVc), Aino Hurt (Va) ja Salme Anso (IVa). Revisjoni-komisjoni kuuluvad: Elsa Toom (IVc), Elfriede Kippasto (IIb) ja Tatjana Adler (Ia). Arhivariks on Linda Juksaar (Va). Esinduse alaliseks hooldajasliikmeks on õpet. Juhan Püttsepp.

Esinduse poolt ülesseatud Õpilaspere vanema kandidaatidest valiti 17. sept. Õpilaspere vanemaks Juta Otsason (Va).

Esindus kinnitas Õpilaspere vanema ettepanekul valitsuse järgmises koosseisus: Õpilaspere vanema abiks Leida Päärend'i (Vb), üldharidusjuhiks Gerda Virks'i (Vc), ringidejuhiks Aino Hurda (Va), korralvuriks Nadja Vaadi (Va), laekuriks Maie Kimmel'i (IVb) ja valitsuse sekretäriks Kadri Triigi (IVa).

Pärast sügispühi lahkus Õpilaspere vanem Juta Otsason oma kohalt isiklikel põhjusil.

Toimusid uued Õpilaspere vanema valimised, kus esikohale tuli häälteenamusega Gerda Virks (Vc). Sel põhjusel lahkus G. Virks üldharidusjuhi kohalt ja tema asemele sai Helene Valdin (Vb). Teised valitsusliikmed püsisid seni oma kohal.

Esinduse koosolekuid on olnud arvult 5. Siin on aruteldud õpilaste omavahelise tervitamise küsimust, on kinnitatud valitsuse deklaratsioon, ringide tegevuskavad, eelarved ja toetussummad, mitmesugused valitsuse ettepanekud jne.

Õpilaspere valitsus on pidanud seni 13 koosolekut. Arutlusel on olnud järgmised küsimused: deklaratsiooni kokkuseadmine, ringide tegevuskavade ja eelarvete läbivaatamine, toetusummade määramine ringidele, inglise õhtu, Aleksis Kivi mälestusõhtu ja Marie Under'i õhtu korraldamine, Õpilaspere aastapäeva aktuse pühitsemine, jõuluõhtu ja Vabariigi aastapäeva aktuse korraldamine, neljapäevaste ettekannete sisustamine ja lugemislaua korraldamine, uisutee ühingu küsimus, vahetundidel raamatute kaasavõtmise ja õppimise küsimus jm.

Õpilaspere valitsus on töötanud üldiselt eelmiste aastate põhimõtetele.

Korraldajate ülesandeks on hommiku- ja õhtupoolsete ja Õpilaspere korraldusel peetud avalike õhtute korrapidajate muretsemine ja korrahoidmine.

Üldharidusjuht hoolitseb neljapäevahommikuste ettekannete eest, muretseb teatri- ja kino-etendustele õpilaspileteid, korraldab lugemislaua ja määrab sinna korrapidajad, on juhtinud jõuluõhtu ja Õpilaspere aastapäeva korraldamist.

Ringide juht on muretsemasid ringidele ja on ühtlustanud nende tegevust.

Õpilaspere laekur tasakaalustab Õpilaspere sissetulekuid ja väljaminekuid ja peab Õpilaspere arveraamatuid.

Valitsuse sekretär protokollib valitsuse koosolekuid ja hoiab korras valitsuse kirjavahetuse.

Praegune valitsus on täitnud rahuldavalt oma ülesandeid ja püüab seda teha tulevikuski.

T. T. G. Õpilaspere esinduse juhatus:

ees: L. Juksaar, kirjat. I abi, L. Koni, juhataja, E. Toom, kirjatoimetaja; taga: E. Matsen, kirjat. II abi (puudub juh. abi M. Kimmel):

T. T. G. ringide ja ajalehe toimetuse tegevus 1932./33. õ.-a.

T. T. G. Kirjandusring.

Avakoosolek oli 6. sept. 1932. Seni on peetud 5 juhatus-koosolekut ja 5 referaatkoosolekut. Referaadid: õpil. L. Päärend: „Knut Hamsun'i kangelased“; õpet. E. Jaska: „Jaan Oks'a kirjanduslikud kujud“; õpet. Th. Tomson: „Noorusea pilte saksa kirjanduses“; õpil. T. Linde: „Naine ja kutse-elu“; mag. Joh. Aavik: „Eesti keeleuendus teelahkmed“; õpil. L. Päärend: „T. T. G. erikeel“.

Korraldati traditsiooniline hõimuaktus

(15. X 32), kus meenutati hõimlasi ja valgustati nende elu ja tegevust.

Veel on korraldatud koos Tartu Poeglastergümn. Ce-metoodiline esperantokursus hr. K. Tunõn'i juhatusel. Ringil on arvukas raamatukogu, mis sisaldab väärtuslikke raamatuid ja kuhu järjest muretsetakse uuemat ilukirjandust.

Kirjandusringi juhatuses on: Terna Linde, juhataja; Linda Juksaar, juh. abi; Anni Mark, laekur; Maie Kimmel, kirjatoimetaja; Veera Tanilov, kirjat. abi; dir. J. Roos, pr. E. Tooms, õpetajasliikmed.

T. T. G. Kunstiring.

13. IX 32 oli avakoosolek. Seni on olnud 4 juhatus-koosolekut. Ring on korraldanud ühe huviohtu; praegu on käimas panoo-kavandite võistlus. Sügisel oli Õpilasperega ühes ajakirja kaane-kavandite võistlus.

Kunstiringi tegevuskavas on joonistustunnid (maalimine, linoollõiked ja voolimine), plastikatunnid, huviohtud, väljasõidud ja panoo-võistlus.

T. T. G. Kunstiringi juhatus:

istuvad: õpetajasl. J. Püttsepp, juhataja L. Raba, õpetajasl. K. Westberg; seisavad: laekur L. Sütt, juh. abi J. Otsason, kirjatoim. E. Manna, kirjat. abi K. Rootsmann (puudub õpetajasliige A. Vöhrmann).

Sissetulekuid on olnud kr. 33,25 ja väljaminekuid kr. 22,20.

Sügisel tegi joonistusrühm väljasõidu Haaslavale.

Kunstiringi juhatus: Loreida Raba, juhataja; Juta Otsason, juh. abi; Lehte Sütt, laekur; Elmiere Manna, kirjatoimetaja; Karin Rootsmann, kirjatoim. abi; Juhan Püttsepp, Aksel Vöhrmann ja Karl Westberg, õpetajasliikmed.

T. T. G. Spordiring.

T. T. G. Spordiring algas tegevust sügisel 27. sept. 1932. Juhatusesse kuulusid alul: M. Vassil (juhataja), H. Paide (juhataja abi), L. Mals (laekur), A. Rothberg (kirjatoimetaja) ja M. Rästa (kirjat. abi). Juhatusesse lahkus A. Rothberg ja tema asemele sai L. Ahas. Liikmete arv on praegu üle saja.

Möödunud aasta kevadel oli peamiseks tööks mängida vollet, kaptenipalli ja treenida kergejõustikku. Kergejõustiku-tunnid olid võimaldatud koolile „Kalevi“ spordiplatsil. Kooli naiskond omandas 6. märtsil meistritiitli võrkpallis.

Selle aasta tegevuskavas on: vaidlusõhtud, huviohtu, volletunnid, uisutamiskursused, suusaretked, ujumiskursused, kergejõustiku-võist-

lused, võrkpallivõistlused ja klassidevahelised kaptenipalli-võistlused meistri nimele.

Juhatusesse kuulusid 5, üldkoosolekuid 2. Avakoosolekul oli referaat „Tervise tähtsus sportlaskonnas“. Refereeris õpetaja prl. M. Treier.

Ring korraldas sügisel võrkpallis treeningtunnid, mis kujunesid päris huvitavaks, sest osavõtjate arv oli suur. Praegu on käimas täies hoos kaptenipalli-võistlused. Meistri-tiitlit pole veel saadud. Pääle selle on Ring korraldanud uisutamiskursused. Lähemal ajal korraldab Ring uisutamisevõistlused.

T. T. G. Reaalteaduste-ring.

Avakoosolek oli 9. IX 32, kus valiti Ringi juhatus käesolevaks õppeaastaks. Juhatusesse kuuluvad: Ringi hooldaja hr. F. Laarens, juhataja — L. Juksaar, juh. abi E. Matsen, laekur A. Parmson, kirjatoim. N. Märks ja ta abi L. Lõhmus.

Tegevuskavas on huviohtud, referaat- ja vaidluskoosolekud, fotokursus, ekskursioonid, koroonavõistlus. Möödunud tegevusaastal (pärast 14. märtsi 1932) korraldas Ring vaidluskoosoleku „Kas käia kinos või mitte?“ (refer. V. Martin) ja väljasõidu jalgratatest Kaagveresse. Juhatusesse kuulusid 5, üldkoosolekuid 1, kõnekoosolekuid 1, huviohtuid 2.

T. T. G. Kirjandusringi juhatus:

istuvad: dir. J. Roos, juhataja T. Linde, õpetajasliige E. Tooms; seisavad: juh. abi L. Juksaar, laekur A. Mark, kirjatoim. M. Kimmel, kirjat. abi V. Tanilov.

4. XI 33 oli Loomakaitse-päev koos H. T. G. Loodusteaduse-ringiga. Kõneleja H. T. G. õpilaseltsi „Loomakaitse moraalist“ hr. M. Pohla, viiulisoolo oli H. T. G. õpilaseltsi. Teine huviohtu 6. III 33 korraldati T. P. G. Loodusloo-ringiga, millest osavõtt oli õige elav. Refereeris T. P. G. õpil. Raska, sellesama kooli õpilaseltsi oli ka viiulisoolo.

Mõlemad huviohtud olid keskkoolidevahelised.

Reaalteaduste-ringi poolt mõlemal õhtul oli klaverisoolod. Esimesel õhtul olid ka valguspildid, kuna teisel õhtul need pidid jääma ära tehnilistel põhjustel.

Fotokursus töötab edukalt juba veebruarialgupäevilt. Kursuse juhatajaks on õp. hr. F. Laarens.

Tänavu novembris asutati Reaalteaduste-ringi kõrvale loodusloo-sektsioon. Avakoosolek oli 7. XI 32. Sektsiooni juhatusse valitakse H. Piiper (IIIa) — juhatajaks, L. Sütt (Ia), kirjatoim. ja H. Tobias (Ia) ametita liikmeks. Sekts. jaguneb veel huvikohasteks gruppideks: zooloogia-, botaanika-, geoloogia-, keemia- ja astronoomia-grupp.

Siiani on sektsioon korraldanud yhe yldkoosoleku ja yhe astronoomia-grupi referaatõhtu udupiltidega.

Ka viimase huviohtu korraldamine oli loodusloo-sektsiooni käes.

Käesoleval õppeaastal on möödunud Ringi asutamist 5 aastat. Selle aja jooksul on Ring teotsenud tasapisi omaette. koondades huviosalisi, kes on tundnud end alati ühise sõbraliku perena. Ringil pole olnud soovi välise hülguse järele — teotsetakse kitsapiirilises, kuid koduses õhkkonnas.

T. T. G. Reaalteaduste-ringi juhatus:

istuvad: sekts. juhataja H. Piiper, Ringi juhataja L. Juksaar, õpetajaliige F. Laarens; seisavad: Ringi kirjat. N. Märks, sekts. kirjat. L. Sütt, Ringi kirjat. abi L. Lõhmus, Ringi laekur A. Parmson, Ringi juh. abi E. Malts, sektsiooni juhataja liige H. Tobias.

T. T. G. Enesekasvatuse-ringi tegevusest.

Enesekasvatuse-ring lõpetas möödunud kevadel oma tegevuse emade-päeva korraldamisega 5. mail. Sügisel õppetegevuse algusega ühenduses alustas ka Ring uuesti oma tegevust avakoosolekuga 16. septembril, kus moodus-

tati uus juhatus koosseisus: Linda Pedajas (juhataja), Ella Nigol, Mail Sarv, Helga Soobik ja Aino Jürgental. Samal koosolekul esines hr. Th. Künnapas ettekandega: „Mõtete lugemisest“, korraldades kõne selgitamiseks katsed, mis äratasid suurt huvi. Käesoleval semestril oli teine referaatkoosolek, kus esines hr. J. Konks kõnega: „Saatus ja tuleviku ettemääratmisest“. Kõne kutsus esile elavaid mõttevahetusi. Ligemal ajal on ette näha kaks refer.-koosolekut, kus külalistena esinevad kõnedega üliõpilased.

T. T. G. Spordiringi juhatus:

istuvad: õpetajaliige L. Haamer, juhataja M. Vassil, juhataja abi H. Paide; seisavad: kirjatoim. L. Ahas, laekur L. Mals, kirjat. abi M. Rästa, õpetajaliige M. Treier.

Eesti Noorsoo Karskusliidu liikmena võttis Ring osa E. N. Karskusl. karbikorjandusest 28. ja 29. okt. 1932. a., samuti Karskuskongressist 29. ja 30. dets. 1932 Tallinnas.

4. veebr. 1933. a. korraldas Ring koos H. Treffner'i gümn. Karskusingiga liikmeteõhtu, kus pääle hr. Kase kõne „Karskusküsimusest“ esinesid mõlema Ringi liikmed deklamatsioonide ja muusikaliste ettekannetega.

Ringil on praegu 30 liiget, juhatuses koosolekuid on olnud 12, üld- ja referaatkoosolekuid 2.

T. T. G. Muusikaring.

Ring algas oma tegevust 7. IX 32. Ringi tähtsamateks eluavaldisteks on olnud klaveritunnid, laulukoori harjutused ning esinemised ja õhtute korraldamine. Ringi klaveritundides töötab 4 õpilast. Ring on võimaldanud õpilastele klaveril harjutamise, millest võtavad osa 10 õpilast. Pääle selle töötab ringi laulukoor M. Epler'i juhatusel; koor on esinenud mitmet puhku koolis ja väljaspool kooli. Ring on korraldanud vana-muusika õhtu ja kunstnik H. Nieländeri viiuli-õhtu. Sel aastal on alus pandud klaveriostmise summale, mille hääks korraldati ameerikalik loterii. Ringi kassas on

80.11 kr. Juhatus koosseis: M. Epler (juhataja), H. Hanson, A. Sika, E. Krupp, A. Tobias; õpetajasliikmed: prl. T. Jakobson ja hr. P. Konsap.

T. T. G. Muusikaringi juhatus:

istuvad: õpetajasl. P. Konsap, juhat. M. Epler, õpetajasl. T. Jakobson; seisavad: kirjat. abi H. Tobias, laekur H. Sika, juh. abi H. Hansson, kirjatoim. E. Krupp.

Õpilaspere häälekandja „T. T. G.“

Õpilaspere häälekandjat juhivad praegu: Aug. Raud (pea- ning vastutava toimetajana), E. Tooms (ta abina), A. Hurt (tegeva toimetajana), L. Juksaar, E. Kippasto, T. Linde, H. Puusepp, L. Raba (toimuse liikmetena) ja V. Käppa (talituse juhina). Neist on uued L. Juksaar, E. Kippasto ja H. Puusepp, kes astusid kooli lõpetanud liikmete E. Madrats'i, V. Märtni ja M. Suitsu asemele.

Läinud õppeaastal ilmus „T. T. G-d“ 16 numbrit. Käesoleval õppeaastal ilmus esimene number 15. septembril. Seni on ilmunud ühes käesolevaga 10 numbrit, järjekorras kavatsetakse veel välja anda 4 nrit. Lehe

tellimishind, suurus, sisu ja tehniline külg on säilitanud eelmise aasta määrad ja üldilme. Suuremaid ja ilmekamaid numbreid on ilmunud 4 (Vil-kogu erinumber, jõulunumber, abiturientide-number ja käesoleva Õpilaspere aasta-päeva number).

Eelmine aastakäik tuli majanduslikult läinud aastal omaža välja, oli isegi väike ülejääk. Käesoleval aastal on karta puudujääki, sest tellijate arv on langenud.

Lehe kaaneilustised on olnud E. Manna'lt, L. Raba'lt. Linoolloikeid on lehe illustreerimiseks kõige rohkem teinud L. Raba; tema kõrval on avaldanud loikeid ka J. Otsason, L. Mals ja A. Kosesson; Vil.-kogu numbris ilmus veel vil. S. Adamson'i karrikatuure ja jooniseid. Ajalehe sisu on täitnud enamikus õpilased, kuid on olnud kirjutisi ka koolijuhatajalt ja õpetajailt.

Toimetus on töötanud käesoleval aastal üksmeelselt ja pidevalt.

T. T. G. Enesekasvatuse-ringi juhatus:

istuvad: õpetajasl. insp. S. Pruuden, juhat. L. Pedajas, juh. abi E. Niggol; seisavad: kirjat. M. Sarv, kirjat. abi H. Soobik, laekur A. Jürgental.

Kolm luuletist.

See oli kord...

See oli kord, kui läbi ilma kevad luulutas
ja õitekirjut kangast kodus aas,
kui igatsusi ellu tuulutas
mu tare taga suur ja igisünge laas.
Siis sellest laanest minu verre põikas
nii kaugelennuline unistus ja ihk,
ja kevadõhust sellest südamesse lõikas
kas päiksesärahtus? — kas nututihk?!...

Kuis, tumedamast ilmast tulnud, helkjalt
mu kujutelma laevu kuldselt purjestet! —
Ei tea, kust küll noid mõttehelbeid saabus,
noid pilte värviohtraid, hõbevahust vett. —

Kõik uudus imeline, müstilisus aiva —
nii tuul, nii liblikas ja iqa lillesilm —
kõik muinasmaa nii all- kui päälpool kõrge
taeva.

Kuis elu oli kaunis, avar ilm!...

See oli kord, kui kevad läbi ilma luulutas
ja õitekirjut kangast kodus aas...
Siis tuli öö ja minema kõik tuulutas
ja paiskas laiali. Ei korduda või taas.
Nüüd sellest kõigest alles jäänud mulle
nii kaugelennuline unistus ja ihk:
taas tuulispäana minna elutulle,
las' tuigatagi hingepõhjas nututihk...

Vaid see . . .

Vaid see, mis tuleb südamest
vaid selles hinge on;
vaid see, mis võrsub kurbusest,
vaid selles peitub õnn.

Vaid see, kes palju kannatand,
see kõigest aru saab.

Kes nutteski veel naeratand,
see valust üle saab.

Vaid selles leidub lohutai,
ses leidub sõber su.

See, kes kui sina kannatai,
see sinule ka truu.

20. I 33.

Heljo.

Ma väsinud.

Ma väsinud kõigest, mis kurvastab,
ja tahaksin rahu leida.

Et kurbus mu hinge nii narmastab,
kui kaua suudan veel peita.

Veel püstipäi püüan ma rännata
ja naerul nägu vaid näidata,
ja hiilida mööda sest hõikest:

„Ma väsinud! Jah, väsinud kõigest!“

27. IV 32.

Heljo.

T. T. G. toimetus:

istuvad: peatoim. abi E. Tooms, tegev toimet. A. Hurt,
pea- ning vastutav toimet. A. Raud; seisavad: toimet.
liikmed L. Raba, H. Puusepp, talituse juhat. V. Käppa,
toimet. liikmed T. Linde, E. Kippasto, L. Juksaar.

Vanaema.

Unine hämarus minu ymber tõmbub yha
koomale, vajutab silmle, surub meelegohile,
halvab aju. Mõttekeerd on katkeline, sõlmine;
ajuti ta kägardub puntrasse, ja siis on tunne,
nagu häälitseks minun vaikus pärast tormitse-
vat ajude mässu.

Pimedus rõhub mu kägerasse aknalauale.
Toetun käsivartega kitsale poolpehkinud sim-
sile; jalgade all on vanaema poolejalakõrgune
pink. Pink. . . o-jaa, tean, — see on seesama
verevaks peitsit kolmejalgne nii hästi iste- kui
jalapink. Oli tal ju kord neljas jalgki; ent
selle oli ta, s. o. vanaema ise, löönd katki.
Oot', kuis too lugu oligi, too roti-lugu ikka!
Ah-jaa! Istub vanaema punasest savikivist
ahjusuu män, suur pajuvitstest korv ja kollase
lookleva randiga savikauss een. Istub ja
uuristab pooleksmurdund väitse terava otsaga
ussiauke, tõmbab põidlagaga korra ymber kar-
tuli, ja pihk on täis kollakas-valgeid pikki kar-
tuliidusid. Just kui makaronid, naeratin ma
tookord. Ja muigas vanaemagi. Millele ta
mõtles, kas minu imelikule võrdlusele või kohe
päris makaronidele Kiisa-Jaagu poeletil, seda

ma ei tea. Sääl: vanaema otsib parajasti po-
riste poolkronksus sõrmedega kartulikoorte ja
-idudekuhiliku alt kahe põidla jämedusi „väiku-
verevaid“, jääb aga äkki pääd yhele küljele
lastes kuulutama, silmadega teraselt riialu-
sesse nurka pilutaden. Siis tasa-tasa libiseb
väits korvi, poolkyyrakil, istepinki seljataga
hoiden, hiilib ta riuli poole. Kobin minagi
voodist maha, ei hingagi suurest ärevusest, ent
vanaema poolt tabab mind käskiv, manitsev,
ärritet pilk. Seisatun.

Krahh-prauhh!

„Ah sa räbak! Är' juuskse. Oll' tõne
suur ja hahk, pika hannaga. Tarepäälitsel näi
ytekõrra — — —“

Siis alles märkab ta, et pink ta ärritusest
vehklevan käen on kolmejalgne. Nyud pääseb
valla manamine. Naeratan. Imelik on vaa-
data vanaema, kui ta pahandab roti ja yhe
murdunud pingijala pärast! Ja see kordus ikka,
kui ta istus kolmejalgsele pingile koorima kar-
tuleid.

Naeratan nyudki veel. Mälestused vana-

emast on armsaimad, ent kurvad nukrutsemi-seni ja pessimismini.

Kilgid ahjukapin sirtsuvad. Mäletan: vanaema mõistis täpselt nii häälitseada. Minul see ebaõnnestus, ja siis naeris vanaema ja kogu ta nägu kattus pisikeste ja suurte kortsudega. Armsad olid nood kortsud!

Vanaema! Kallis vanaema! Härdun, Mee-nub üksikuid hetki armsaima inimese surmast. Must sark hõbedase ristilööd Kristuse kujuga kaanel. Lilled mustaga äärestet paberein. Õpetaja musta kuuega ja valgete lõkkadega. „Siin hinga rahun, siin möödas kannatus...“

Ma ei suuda laulda. Tyhjaks teht taren kajavad vasarahoobid: sarga kaant lyyakse pääle. Issand Jumal! Valus! Valus! Ja siis... kantakse sark töömehe vankrile, kaetakse tekkide-kasukatega, kistakse — köitega — vankri kylge — — —

Toetun elektripostile. Ei jõua enam. Tunnen: mu sydamesse lõikavad nood köied haavu. Ma ei nuta. Lijalt valus on.

Valus on nydki. Iga mõttekilluke purustaks minun kui midagi. Surun lõua põlvele. Kilk saeb ahjukapin. Sumiseb kärbes, lõõb pääga vastu akent ja, tehen tiiru nõgiste laetalade all, kaob jälle pimedamasse nurka.

Täna on jõululaupäev. Olen yksi. Täiesti yksi. Tundub imelik eneselegi, miks see on nii.

Tulin siia pisikesse hurtsikusse, kus sumbund õhun elavad mälestused, kus iga ese meenutab midagi kordolnust-syndanust. Tulin — ah-ja, tulin süytamaks vanaema haul kyyn-laid — — —

Tõusen järsult. Keegi lõgistab välisukse taga. See on tuul, tean. Mind ta ei häiri ega hirmuta. Olen kuuland öid tema kõnet hurtsiku umber.

Otsin portfelist kyynlaid. Pimedusen nad valendavad, ja valendab paber. Surilina... aah! Tõrjun enesest painajalikud mõtted, võtan esikust okassiilse kuuse. Pehkind trepi-astmed vajuvad ja nagisevad.

A. H.

Anton Laar †.

Eesti Vabariigi laupäeval 23. II suri äkitselt endine T. T. G. ja mõnda aastat H. Treffneri gümn. ametis olnud õpetaja Anton Laar. Olnud minemas koolist koju, sai ta teel halvatud ja suri Tartu Erakliinikus.

Mäletame — nii mitmedki õpilased ja enamik õpetajaist — Anton Laari väga hästi. Mäletame kui head õpetajat, heatahtlikku kolleegi ja haruldaselt andekat ja teovõimsat inimest.

Kuigi ta T. T. G.-st viibis mõnda aega eemal, ei jäänud ta meile niivõrd kaueks, et meile ta varajane surm ei tunduks masendavana. Haruldaselt temperamentne, värske, elavalt reageeriv igale nähtusele, osavõtlik ja õiglane, suur rahvuslane, kohusetruu ühiskonnale, seltskonnale ja oma otsestele kohustustele õpetajana ja vaimuliku ametikandjana — säärasena seisab ta praegugi meie silmade ees, ja me ei suuda mõista, et teda pole enam elavate nimistus. Olles seotud pidevalt kõige oma ümbrusega ja täites kõik oma kohustused andumuse ja innuga, jätkus tal jõudu täismehena ja perekonna-isana viia õpinguid lõpule ülikoolis ja koostada õppe- ja muid raamatuidki. Ja kavatsusi, kauneid kavatsusi oli tal veel palju-palju mõtteis.

Aga nüüd ei ole teda enam. On kahju, väga kahju temast, sest mälestused talt on nii tugevasti sööbinud meeltesse. Puhta lumelinikuga varjatud haulale kanduvad praegu me mõtted. Tuleb kevad, lumelinik hajub õhku, värsked lilled ruttavad õitsema võidu ta haulal. Möödub lillede-aeg, tuleb jälle talv ja nii ikka ja igavesti. Kuid meisse jääb niikaua, kui elame, püsiv mälestus sellest häst ja armsast inimesest.

A. R.

T. T. G. 24. veebruari laureaadiid-stipendiaadid.

1. Maimu Epler.
2. Aino Hurt.
3. Loreida Raba.

Kooli elu.

Eesti Vabariigi 15. aastapäeva aktus 24. II 33
kell 10 hommikul T. T. G. saalis.

See hommikune aktus korraldati T. T. G. õpetajatele ja õpilastele, kuna kell 3 p. l. oli rahva-aktus.

Kavas oli ette nähtud: 1) avasõna dir. J. Roos'ilt, 2) laulukoori ettekanded õp. P. Kon-sap'i juhat., 3) kõne: „Mida on andnud meile Eesti Vabariik kultuurilisel alal“ hr. A. Raualt, 4) deklamatsioon H. Repson'ilt ja F. Krimm'ilt, 5) klaverisoolo L. Priks'ilt, 6) kõne Õpilaspere vanemalt G. Virks'ilt, 7) L. Syti laulusoolo, 8) stipendiaatide teatavaks-tegemeine, 9) lõppsõna ja yhislaul: „Eestimaa, mu isamaa“.

Kõige esiteks pean mainima, et seekordne aktus ei suutnud mõjuda pidulikult ja juubeli kohaselt, sest kõnetool oli teises saali otsas ja viimased õpilased pidid kogu aeg pingutama oma kuulmisorganeid, et tabada kõneleja või deklameerija häält. Tundus mingi ametliku ja kuidagi „väljavenitatud“ meeleolu taolist selles aktuses, olgugi et ettekanded olid valitud hästi.

Aktuse tulipunktiks oli aga stipendiaatide teatamine: oli ju igayks mõistatand, kellele too õnn ryppe kukub.

Seekordseiks õnnelikeks osutusid Va klassi õpilased Aino Hurt ja Maimu Epler, samuti Loreida Raba IVa klassist, saades stipendiumi à 30 kr. kohe ümbrikus kätte; esimene kui silmapaistvaim ja produktiivseim lüürik, samuti parim deklamaator; teine — tähelepanuvääriv lavajõud ja õpilaslulukoori juht; viimasele tõid annet näitavad joonistised ja „T. T. G.“ illustratsioonid stipendiumi.

Aktuse lõpp kujunes aga kurvaks mälestus-silmapilguks, sest koolijuhataja teatas meie end. õpetaja hr. A. Laar'i äkilisest surmast.

Lauldi: „Jumal, ma ihkan su ligemale“. See-järele siirduti paraadile, millest tänavu võtsid osa ka yli- ja kooliõpilased. Meie koolist läksid sinna ainult esindajad, igast klassist (alates kolmandast) à 5 õpilast.

Rahva-aktus 24. II 33 kell 3 p. l.

Rahva-aktusi oli korraldatud Tartus üldse 14 kohas. Kas igalpool niisama palju osavõtjaid oli kui meil, ei tea, kuid meie saal ja naaberklassid ei suutnud mahutada kõiki. Juba kella 2-ks oli saalis istmetest nappus käes. Tuli lisa hankida klassidest.

Aktuse kava oli mitmekesine ja hästi valitud, nimelt: 1) orkestrimäng Kaitsemaleva orkestrilt R. Ertis'e juh., 2) avasõna dir. J. Roos'ilt, 3) deklamatsioon — A. Hurdalt, 4) klaverisoolo — prl. T. Jakobson'ilt, 5) abiturientide laulukoori ettekanded M. Epler'i juhatusel, 6) kõne hr. J. Konks'ult, 7) massdeklamatsioon pr. E. Tooms'i juh., 8) võimlemine ja ryhmatants prl. M. Treier'i ja pr. L. Haamer'i juh., 9) kodutyarde laul kodutyar K. Tamme-mäe juh., 10) tants V. Ratassepalt, 11) lõppsõna härra direktorilt ja hymn.

Kõige suurema aplausi osaliseks said abiturientide-koori ettekanded, nii et tuli korrata „Strauss'i valssi“. Hästi õnnestus ka massdeklamatsioon, kuna aga võimlemine (tasakaalu harjutused) tegi laiematele hulkadele ainult nalja, päälegi tuli ette vigu.

Aktus lõppes 17.50.

Spordiring.

T. T. G. ja „Eestika“ võrkpall
26. II 33.

Et T. T. G.-lased võivad kaotada meistermängu, seda ei uskunud kyll ainuski hing meie peres, kuid ometi kõne all oleval korral peame leppima sellega, sest vahekohtuniku ot-

sus kõlab järgmiselt: I game 15:2!!! ja II — 15:11, muidugi „Eestika“ kasuks, sest meie naiskond oli nii suurmeelne, et otsustas kinkida kord ka vastaspoolele osa tost aust ja hiilgusest, mida paar aastat hiilgavalt kandis, ja otsustas pöörduda (ikka too meie „kuulus“ naiskond) hoopiski reaalsema lõbu manu; Ja kui tuli siis palli vastu võtta, löödi käed „lokkidesse“ ja nahk-kerasustilikkude lendu jälgiti sini-halli pilguga! Igatahes võis too olla mängijaile antud silmapilgul nauditavaks lõbuks, kuid õpilaste käed, kes olid mängu jälgimas, tõmbusid rusikasse, ja nii mõnigi pysis vaevu oma kohal, sest häämeelega oleks ta hypanud mänguplatsile ja äratanud unistusse kukkunud mängija paari „paitava“ liigutusega.

Reaalteaduste-ring.

T. T. G. Reaalteaduste-ringi ja
T. P. G. Loodusteaduste-ringi
huviõhtu 6. III 33.

See õhtu näitas selgesti, kuivõrd suurem huvi on poistel teaduste (seekord loodusteaduste) vastu.

Kui meil koolis on korraldatud kirjanduse- või kirjanike mälestus-õhtuid, on olnud alati tytarlapsi enamuses.

Õhtu kavas oli kaks referaati, klaveri- ja viiulisoolod.

Esimene referaat oli T. T. G. looduslooseltsiooni juhatajalt H. Piiper'ilt (IIIa), pealkirjaga „Looduslooseltsiooni mõjust inimese intelligent-sile“. Iseenesest oli referaat häa, kuid ettekanne oli halvemaid, mis meil kunagi on olnud. Teine referaat T. P. G. Loodusteaduste-ringi juhatajalt Raska'lt „Perekonna-elu linnuriigis“ oli peenusteni läbi töötatud, kujukas ja andis põhjaliku pildi mainitud teemast. Sõnavõttki oli elav pärast referaati. T. P. G. õpilase järgnev viiulisoolo oli meeolukas, mida pidi ette kandma teinekordki. Teine viiulisoolo jäi väikese arusaamatuse pärast ära. Klaverisoolod olid L. Sytilt ja T. Adler'ilt. Ava- ja lõppsõna ytles L. Juksaar, Reaalteaduste-ringi juhataja.

Õpetajatest viibisid kohal pr. A. Abarenkov-Ein ja hr. F. Laarens; T. P. G. õpetajatest oli hr. G. Vilberg.

Reaalteadlased hellitavad lootust, et see õhtu ei jääks viimaseks.

Õhtu lõppes kell 19.15.

Vilistlaskogu stipendiumi

õpperahast vabastamise näol sai käesoleval poolaastal Terna Linde Va.

Koolitoast.

Hoogsalt ja žestikuleerides jutustab õpetaja tähekoogude asukohtadest, mis aga yhele õpilasist jäid siiski „uduseks“, ja arglik hääleke kysib õige tasa: „Miks me peame's seda kõike teadma?“ — „Selleks, et meil hiljem oleks kergem taevast orienteeruda!“

*

Üisutee sissekäiku läbib T. T. G. õpilane uisutamise-kostyymis.

„Teie pilet?“ peatab teda agar korrapidaja.

„Olen abiturient,“ vastab kokkunud plika.

„Jaa,“ venitab härra, „meie uisutee on mak-suta ainult o m a õpilastele.“

*

Õpetaja kysib L. Koidula elulugu. Vastaja on jõudnud Koidula Kroonlinna saabumiseni.

„Milleks Koidula läks Kroonlinna?“ kysib õpetaja. Õpilane mõtleb, mõtleb ja vastab siis suurima rahuga: „Jannsen sai ju arsti koha Kroonlinna!“

Kylakooli haridusega arst! Huvitav! Klass aga naerab.

*

„Palun, jutustage parlamendi õigustest,“ ytles kord õpetaja vöilill-blond tytarlapselle. Väikus: Piinlev-rahutult piilub kysitav kord yhele, kord teisele poole, ahmib paar korda avali sui-

klassi jäist õhku ja pahvatab siis: „Õppisin tänaseks ainult Riigikogu, polnud aega enam parlamenti korrata!“

*

Tund. Tahvli man higistavad paar klassikaaslast maksimum- ja miinimum-ylesannete kallal. Seljataga kuulen aga ägenevat vaidlust: on's lambal kikkis või lontis kõrvad? — Yks, kelle poole pöörduakse sellesama kysimusega, vastab elutargalt: „Nii nagu hundi koeral!“

*

Filosoofia-klassitööks antakse korrata muuseas ka liigitus. Juba minutit viis-kuus lehitseb lokisjuukseline tytarlaps õpperaamatu „tuntud“ lehti kiiresti, kiiresti. Siis väsis.

„Siin pole ju liigitust,“ hyaab ta siis heledahääleliselt yle klassi, „siin on vaid järele jäänud klassifikatsioon!“ —da.

Hindmõistatise nr. 4 lahendis.

1—2. Kangatulg. 3—4. Amanullah. 5—15. Bartholomäus Ziegenbalg. 6—7. Laval. 8—9. Vesipää. 10—11. Niperna(a)di. 10—12. Niobe. 13—14. Siug. 14—15. Grieg.

Lahendajaist sai loosiga F. Herczeg'i „Kuldviituli“ L. Laur (IIIb).